



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 12
din 13.01.2009**

Dosar nr.: 755/2008

Petiția nr.: 14425 din data 12.11.2008

Petent: N V , I R , P L , F L ,
O , N A , B M , N R , C Ș , C I ,
R , M G , V V , G A , C F , C Ș ,
S E

Reclamat:-

Obiect: discriminare instituită prin prevederile O.U.G. nr. 59/2008

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. N V , I R , P L , F L , N
O , N A , B M , N R , C Ș , C I , T R ,
M G , V V , G A , C F , C Ș , S
E

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1. -

II. Obiectul sesizării

2.1. Situație discriminatorie izvorâtă prin adoptarea O.U.G. nr. 59/2008 prin care se reactualizează indemnizațiile lunare doar pentru beneficiarii Decretului-lege nr.118/1990 nu și pentru beneficiarii Legii nr. 189/2000.



III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin plângerea înregistrată cu nr.14425 din 12.11.2008, petenții consideră discriminatorii prevederile O.U.G. nr. 59/2008 prin care se reactualizează indemnizațiile lunare pentru beneficiarii Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatură instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și a celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, în raport cu beneficiarii Legii nr. 189/2000 cărora nu li se aplică această reactualizare.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției înregistrate sub nr. 14425 din 12.11.2008, în temeiul art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul Director se a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 14978 din 25.11.2008, excepția de necompetență materială motivată, a fost comunicată petenților având în vedere deoarece că obiectul petiției vizează modul de stabilire sui generis de către legiuitor a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii pe persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane ori categorii. Examinarea soluțiilor legislative alese de legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității revine Curții Constituționale. Colegiul Director a solicitat petenților să își prezinte propriile apărări față de excepția ridicată acordând termen la data de 15.12.2008. Petenții nu au comunicat până la data soluționării petiției propriile apărări. .

V. Susținerile părților

Susținerile petenților

5.1.1. Petenții arată că prin O.U.G. nr. 59 din 7 mai 2008 s-a majorat cuantumul indemnizațiilor lunare acordate prin Decretul –Lege nr. 118/1990 cu modificările și completările ulterioare, unor persoane persecutate politic de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945. Atât legea nr. 118/1990 cât și Legea nr. 189/2000 fac referire la *persoanele care au fost strămutate în altă localitate* decât cea de domiciliu, însă indemnizațiile lunare sunt diferite de la o lege la alta, deși obiectul reparațiilor ce se acordă acestor persoane este același.

5.1.3. În acest sens, petenții arată că beneficiarii Legii nr. 118/1990 cu modificările și completările ulterioare, primesc o indemnizație lunară de 200 lei pentru fiecare an de strămutare, iar beneficiarii Legii nr. 189/2000 cu modificările și completările ulterioare, primesc o indemnizație lunară de 100 lei pentru fiecare an de strămutare.



5.1.5. Petenții suțin că suferințele persoanelor care sunt beneficiare ale Legii nr. 189/2000 și care au fost persecutate etnic și politic au fost cu nimic mai prejos ci dimpotrivă chiar mai mari și mai grele, ținând cont că în perioada 6 septembrie 1940 – 6 martie 1945 era perioada războiului când ocupația hortistă sau bolșevică a ocupat Ardealul de Nord și Moldova de peste Prut, obligând mii de oameni și familii să-și abandoneze casele și averea și să pornească în pribegie spre România sau alte țări.

5.1.2. În sensul celor arătate mai sus, petenții consideră că în mod discriminatoriu prevederile O.U.G. nr. 59/2008 au completat doar Legea nr. 118/1990 însă nu și prevederile legii 189/2000. Astfel, se solicită dispunerea de măsuri pentru repararea discriminărilor instituite, prin emiterea unei Ordonanțe de Urgență pentru reactualizarea indemnizațiilor lunare și pentru beneficiarii Legii nr. 189/2000.

5.1.3. În susținerea plângerii, petenții invocă prevederile art. 16 alin1. din Constituția României apreciind că situația prezentată contravine atât normelor constituționale cât și principiilor sistemului juridic de drept.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 oara.91)

6.3. Curtea Constituțională a României care a statuat cu valoare de principiu că „principiul egalității nu este sinonim cu uniformitatea, astfel încât pentru situații diferite poate exista un tratament juridic diferit, recunoscându-



se dreptul la diferență". (Vezi Decizia nr.70 din 15 decembrie 1993, Decizia nr.307 din 27 decembrie 1994, Decizia nr.139 din 19 noiembrie 1996, Decizia nr.20/2000, Decizia nr.49/2000, Decizia nr.126/2000, Decizia nr.151/2000 si altele)

6.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.5. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată. Din acest punct de vedere, Colegiul Director urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării ridicată din oficiu în cauză.

6.6. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul Director, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.7. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.8. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.9. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director reține că în fapt, petenții se adresează Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării solicitând constatarea unei fapte de discriminare produsă de dispozițiile Ordonanței de Urgență nr. 59 din 07 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 366 din 13 mai 2008 care majorează cuantumul indemnizațiilor lunare acordate prin Decretul lege nr. 118/1990, cu modificările și completările ulterioare.



Petenții consideră că în mod discriminatoriu prevederile O.U.G. nr. 59/2008 au completat doar Legea nr. 118/1990 în sensul că beneficiarii acestui act normativ primesc o indemnizație majorată în valoare de 200 lei pentru fiecare an de stămutare în timp ce beneficiarii legii nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, primesc o indemnizație lunară de 100 lei pentru fiecare an de strămutare. Astfel, deși obiectul reparațiilor prevăzute de legiuitor ce se acordă persoanelor este același i.e. „strămutarea în altă localitate decât cea de domiciliu”, acordarea diferențiată a indemnizației reprezintă o încălcare a prevederilor constituționale, în speță art. 16 alin.1 privind egalitatea în drepturi.

6.10. Raportat la obiectul petiției, astfel cum este formulat, Colegiul Director reține că fapta de discriminare invocată, este ipso facto concretizată prin două moduri conexe. Ab initio, împrejurarea nașterii faptei de discriminare este corelativă adoptării de către Guvernul României a O.U.G. nr. 59 din 07 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial nr. 366 din 13 mai 2008. În primă instanță, adoptarea actului normativ menționat și subsecvent omisiunea legiuitorului de a reglementa majorarea indemnizației și beneficiarilor legii nr. 189/2000, crează, în opinia petenților, o discriminare evidentă între cele două categorii de persoane prevăzute de legea nr. 118/1990 și legea nr. 189/2000.

6.11. În considerarea obiectului petiției, astfel cum este formulat de petenți, Colegiul Director este de opinie că împrejurarea nașterii tratamentului ipotetic diferit, decurge sui generis din prevederile O.U.G. nr. 59 din 07 mai 2008 în raport cu omisiunea legiuitorului de a institui beneficul majorării indemnizației și persoanelor ce intră sub incidența prevederilor legii nr. 189/2000. Astfel, în fapt, în exercitarea competențelor sale, Colegiul Director este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, în speță, prin adoptarea respectiv prin modificarea cadrului legal privind indemnizația pentru persoanele persecutate politic de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, împrejurare ce instituie discriminări, în opinia petenților, în contradicție cu principiul nediscriminării. Or, pretinsa discriminare nu își are izvorul într-un fapt volitiv determinat de o acțiune a unei persoane reclamate prin care se face ceea ce este interzis de lege ori o omisiune prin care nu se face ceea ce pretinde legea cât în caracterul prezumtiv discriminatoriu al prevederilor O.U.G. nr. 59 din 07 mai 2008 în raport cu omisiunea legiuitorului de a institui beneficul majorării indemnizației și persoanelor ce intră sub incidența legii nr. 189/2000.

6.12. Or, în ceea ce privește procesul legislativ, astfel cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310 din 14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433 din 30.07.2008, Hotărârea nr. 561 din 15.10.2008, Hotărârea nr. 609 din 13.11.2008 și altele), de plano, Colegiul Director este de opinie că adoptarea, completarea sau modificarea ori abrogarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată. În plus, Constituția României consacră, în conformitate cu art. 74 alin.1, inițiativa legislativă ce se exercită de Guvern, parlamentari sau de cetățeni pe calea inițiativei populare. Or este de natura evidenței că modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.



6.13. Astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007 și a reiterat în Deciziile sale cu nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16.07.2008 „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o *reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii* în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat”. Astfel, Curtea în mod expres desprinde scopul legiuitorului în reglementarea acelor „comportamente”, i.e. împrejurări de fapt aplicate la situația unor persoane, grupuri de persoane sau comunități comparativ cu alte persoane, grupuri de persoane ori comunități, ce pot fi reținute ca discriminatorii în ipotezele prevăzute de Ordonanța nr. 137/2000 republicată. Dealtfel, în deciziile sus menționate, Curtea Constituțională arată în mod explicit că „*actul normativ criticat sancționează contravențional orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată*”.

6.14. Este evident în acest sens, că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor, Parlamentul României sau de Guvern.

6.15. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. Corelativ obiectului petiției și raportat la discriminarea instituită, în opinia petenților, prin prevederile O.U.G. nr. 59 din 07 mai 2008, trebuie ținut cont de faptul că în jurisprudența sa, Colegiul Director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative per se, alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

6.16. Or, relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petenți este de facto echivalentă cu o problemă de constituționalitate, sub aspectul art. 16 din Constituția României. Din acest punct de vedere, o eventuală răspundere a legiuitorului, în speță dedusă soluționării, nu ar putea fi apreciată de Colegiul Director deoarece Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își exercită atribuțiile strict sub aspectul investigării, constatării și sancționării acelor fapte considerate discriminatorii în viziunea legiuitorului și care atrag răspunderea contravențională.



6.17. De altfel, Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, a admis excepția de neconstituționalitate a art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată considerând că în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înălțura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale Art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

6.18. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul Director urmează a admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petenților în sensul celor hotărâte;
4. o copie a hotărârii se va transmite spre informare Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale din cadrul Camerei Deputaților, Parlamentul României.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**



Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Monica – Membru

Data redactării 26.01.2009

Red. G.D., Tehnored. A.P., 2 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.



)

